

porušen zákonný nebo smluvní předpis o obsazení rozhodčího soudu nebo o jeho usnášení, a jest tedy pouze otázkou, zdali v projednávaném případě rozhodčí odepřeli zvoliti si vrchního. Tato otázka musí však býti zodpověděna záporně, když jest zjištěno, že nebyli nikým vyzváni, by povinnosti té učinili zadost. Zákon nepraví, že již pouhé opomenutí té které převzaté povinnosti má za následek bezúčinnost smlouvy, nýbrž žádá výslovně odepření, což však předpokládá, že si rozhodčí povinnosti své byli vědomi, ale že ji splniti přes to nechtěli, že tedy úmyslem jejich bylo, jednati proti povinnosti. Konaným šetřením však dostatečně vysvětleno, že tento úmysl jim v projednávaném případě přiřítati nelze, že spíše byli toho mínění, že zvolení vrchního rozhodčího není jim uloženo za povinnost, nýbrž dáno pouze do jejich uvážení, k čemuž je svedla hypotetická forma smluvního předpisu, stanovícího, že obě strany jsou povinny jmenovati rozhodčího a, neshodnou-li se na jednom, tedy každá jednoho, kteří by si pak zvolili předsedu. Doložiti dlužno, že nepravníkům, jimiž byli i rozhodčí, o něž jde, může se při jich neznalosti práva zcela dobře jeviti náležitost, zvoliti si předsedu, povinností teprve tehdy, když potřeba volby nutně nastane, to jest teprv, když se nemohou dohodnouti.

Čís. 7714.

Činí-li doba, jež by uplynula do skončení služebního poměru propuštěním času nebo řádnou výpovědí, přes tři měsíce, má bezdůvodně propuštěný zaměstnanec nárok (§ 1162 b) obč. zák.), by mu mzda za prvé tři měsíce po propuštění byla vyplacena ihned a beze srážky a nemusí si za tuto dobu dáti započítati to, co v té době ušetřil tím, že služby nebyly konány, nebo co získal jiným zaměstnáním. Za další dobu přes tři měsíce přísluší mu plat teprve v ten který den splatnosti a propuštěný zaměstnanec musí si tu dáti libiti příslušnou srážku.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1928, Rv I 1059/27.)

Žalovaný angažoval žalobce od 10. března 1925 jako stájového jockeye za pevný měsíční plat a denní diety. Dostav dne 21. června 1925 okamžitou výpověď, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení služného do konce roku 1925 a diet celkem 10.100 Kč. **Procesní soud** první stolice přisoudil žalobci pouze 1.150 Kč. **Důvody:** Soud zjistil výpovědi svědků a znalce, že smlouva s jockeyem neuzavírá se na kalendářní rok, poněvadž trainer jockeye na celý rok nepotřebuje, nýbrž na dostihový rok, který začíná dubnem a končí koncem října. Koncem října zůstanou ve stáji jen lidé k obsluze koní. Zůstane-li jockey dále, stanoví se zvláštní mzda. Vzhledem k tomuto zjištění, jakož i k tomu, že žalobce — jak ze smlouvy vidno — byl přijat do služeb žalovaného za tím účelem, by jezdil v dostizích, tyto pak končí koncem října, nabyt soud přesvědčení, že žalovaný skutečně přijal žalobce jen na dostihový rok. Podle toho přísluší mu mzda za dobu od 1. dubna

do konce října za sedm měsíců po 1000 Kč = 7000 Kč. Dále nesporno, že mu přísluší plat od 10. března do 31. března 1925 700 Kč a náhrada cest a diet celkem 2.500 Kč a dieta za 2 dny v Karlových Varech 200 Kč, úhrnem 10.400 Kč. Ježto dne 21. června smlouva byla zrušena, nebyl již žalovaný povinen žalobci platiti dietu v Karlových Varech a proto nepřisluší žalobci požadovaná další částka 3.500 Kč. Naproti tomu jest nesporno, že žalovaný zaplatil žalobci 5.800 Kč. Kromě toho sluší dle § 1162 b) obč. zák. sraziti to, co žalobce uspořil neb jinak vydělal. Žalobce jako strana uvedl, že si vydělal za 37 dní v Karlových Varech jako jezdec 1.000 Kč, dále, že v září celý měsíc zaměstnán byl ve stáji Vltava a obdržel služného 1.000 Kč a od úrazovky v Praze 450 Kč následkem úrazu 4. října 1925 utrpěného. Mimo to sloužil žalobce 4 neděle u vojska a tudíž celý měsíc své zaměstnání vykonávati nemohl, 1.000 Kč — 9.250 Kč, čímž zmenšuje se pohledávka žalobcova na 1.150 Kč. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalobce napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolatel v tom, že prvý soud, sráží mu 1.000 Kč, jež si po svém propuštění ze služeb žalovaného v Karlových Varech za 35 dnů vydělal, nepřiznává mu dietu za těch 35 dní po 100 Kč, jak je měl smlouvou ujednány, tedy 3500 Kč, a to neprávem, poněvadž, kdyby nebyl zůstal po svém propuštění v Karlových Varech, nebyl by jinde oněch 1000 Kč vydělal a nebyl by ani později dostal zaměstnání ve stáji »Vltava«, kde pro žalovaného zachránil zase 1000 Kč, dále že mu nebylo nic přisouzeno za měsíc listopad a prosinec 1925, ač dle smlouvy přijat byl jako stájový jockey pro rok 1925 a nikoli pro dostihový rok 1925, končící koncem října, dále, že, ač byl na vojně pouze 28 dní, sráží se mu plat za celý měsíc a že se mu nepřipočítávají k dobru za měsíc září, kdy byl ve stáji »Vltava« v Praze, denní diety 40 Kč, tedy celkem 1.200 Kč a že se vůbec nepřihlíží k výlohám, které měl se sháněním nového místa. Tyto výtky jsou neodůvodněny, neboť odvolatel vychází z mylného předpokladu, že žalovaný byl podle smlouvy ze dne 1. dubna 1925 povinen zaměstnati ho při všech dostizích, zejména v Praze a Karlových Varech. Žalovaný jako trainer měl kromě žalobce k dispozici i jiné jockeje a záviselo na jeho odborném uvážení a úplně volném rozhodnutí, zda a kterého jockeje vzal z Pardubic do Prahy, Karlových Varů, Vídně a pod., kterému z nich tu kterou jízdu při dostizích svěřil a jak dlouho ho mimo domov (Pardubice) zaměstnati chtěl. Příslušel tudíž žalobci nárok na jízdné, diety, zvláštní odměnu za konané jízdy a podíl na vítězstvích jen tehdy a potud, pokud ze svobodné vůle žalovaného byl upotřeben mimo domov a pokud tu kterou jízdu od něho dostal svěřenu. Podle toho měl žalobce pevný nárok pouze na měsíční plat 1.000 Kč a po svém propuštění neměl vůbec práva na diety za další pobyt v Karlových Varech, kde zůstal ještě 35 dní na svou pěst, tím méně za měsíc září 1925 v Praze, kde byl zaměstnán v jiné stáji (»Vltava«). Prvý soud výpověďmi svědků zjistil, že se smlouva s jockeyem neuzavírá na celý kalendářní rok, poněvadž trainer jockeje na celý rok nepotřebuje, nýbrž na rok dostihový, který počíná dubnem a končí koncem října, kdy ve stáji

zůstanou jen lidi k obsluze koní, kdežto, zůstane-li tam jockey výminečně i po této době, stanoví se zvláštní mzda. Žalobce je starý zkušený jockey, zná tato všeobecná pravidla a nemůže proto namítati, že ze znění smlouvy, že se přijímá pro rok 1925 jako stájový jockey, musel za to míti, že jest přijat až do konce roku 1925 a že byl nejasnou stylisací smlouvy, kterou diktoval žalovaný, uveden jím v omyl. Soud odvolací shledává proto správným, když prvý soud přiznal žalobci mzdu jen do konce října 1925. Žalobce byl dle svého udání na vojně v srpnu 1925 pouze 28 dní, k tomu dlužno přičísti čas, ztrávený cestou k příslušnému vojenskému oddílu a na cestě po skončeném cvičení a mohl proto prvý soud dle přesvědčení soudu odvolacího, počítati celý měsíc, po který by byl žalobce pro žalovaného služby nekonal a za který by mu tudíž mzda nepřislušela. Srážky, které učinil prvý soud ze mzdy, příslušející žalobci z důvodu bezprávného, předčasného propuštění, jsou ustanovením § 1162 b) obč. zák. plně odůvodněny a, měl-li žalobce při tom (vyhledání jiného místa a pod.) nějakou »režii«, bylo na něm, aby okolnost tu již v své stoličce uplatnil.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolání žalobcovu potud, že uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci 2.650 Kč.

D ů v o d y:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čís. 4 c. ř. s. není proveden po zákonu, pokud je spatřován v tom, že odvolací soud nedbal toho, že byl dovolatel přijat za stájového jockeye, že tedy byl přijat na celý kalendářní rok 1925. Těmito vývody napadá dovolání skutkové zjištění odvolacího soudu, že dovolatel byl žalovaným přijat pouze na dostihový rok, končící koncem října. Pokud snad měl dovolatel na mysli výslovně neuplatňovaný dovolací důvod podle čís. 3 § 503 c. ř. s., nebyl by ani tento opodstatněn, neboť řečené zjištění neodporuje procesním spisům. Mínil-li dovolatel, že nesprávné posouzení právní spočívá v této příčině ve výkladu smlouvy, kterou ujednal se žalovaným, což podepírá tvrzením, že v písemné smlouvě, kterou diktoval sám žalovaný, není ani slova o dostihovém roku, takže by tedy omyl šel na vrub žalovaného, a že mu proto měl odvolací soud přisouditi za listopad a prosinec 1925 po 1.000 Kč, není ani v tomto směru uplatněný dovolací důvod opodstatněn, neboť odvolací soud podle § 914 obč. zák. správně nelpěl při výkladu smlouvy na slovném znění výrazu, nýbrž zjistil úmysl stran a rozuměl smlouvě tak, jak to žádá obvyčej poctivého obchodu. Nesprávné právní posouzení věci nespočívá ani v tom, že nižší soudy nepřisoudily dovolateli za jeho pobyt v Karlových Varech po propuštění ze služeb žalovaného na dietách 3.500 Kč. V té příčině stačí odkázati na správné důvody napadeného rozsudku, že totiž dovolateli byl přiznán celý smluvený plat za dobu od nastoupení služby až do skončení dostihového roku (od 10. března 1925 do 31. října 1925) po 1.000 Kč měsíčně, celkem 7.700 Kč, tedy i plat za oněch 35 dnů v Karlových Varech a diety za dva dny v Karlových Varech v částce

200 Kč, z čehož odvolací soud správně usuzuje, že dovolateli v rámci jeho služebního poměru k žalovanému více nepřisluší, jmenovitě že mu nepřislušejí diety za oněch 35 dnů v Karlových Varech, poněvadž, zůstal-li dovolatel po svém propuštění v Karlových Varech, jednal tím na vlastní pěst. Poukazuje-li dovolatel na to, že není možno, by soud, nepřiznav mu diety, odpočítal mu výdělek 1.000 Kč, jehož v Karlových Varech docílil a z něhož si musel hraditi drahý pobyt v tomto městě, budiž již zde uvedeno, že odpočítání těchto 1.000 Kč stalo se, jak bude ještě doličeno, neprávem. Tvrdí-li dovolatel dále, že nebylo vzato v úvahu, že měl od žalovaného obdržeti za každou jízdu po rovině 100 Kč, za vítězství 200 Kč a 10% z docílené ceny, přehlíží, že se napadený rozsudek tímto domnělým nárokem dovolatelovým výslovně zabývá, uváděje zcela případně, že záleželo na volném rozhodnutí žalovaného, zda chtěl dovolatele při dostizích zaměstnati, a že nelze vůbec zjistiti, zda by byl dovolatel vůbec dobyl nějakého vítězství. Bezpodstatná jest i dovolatelova výtku, že, ač byl na vojenském cvičení jen 28 dnů, sráží mu odvolací soud plat za celý měsíc. Napadený rozsudek v té příčině uvádí, že k oněm 28 dnům dlužno připočítati čas ztrávený cestou k příslušnému vojenskému tělesu a cestu zpáteční; nejde tu o pouhou domněnku, jak dovolatel tvrdí, nýbrž o skutečnost soudu známou, jež dle § 269 c. ř. s. nepotřebuje důkazu. Jinak sluší uvést, že se za platnosti § 3 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 61 sb. z. a n. nevztahuje předpis § 1154 b) obč. zák. na povolání zaměstnance k vojenskému cvičení ve zbrani, jak již bylo vysloveno rozhodnutím čís. 5729 sb. n. s., na jehož důvody se dovolatel odkazuje. Částka 450 Kč, kterou dovolatel obdržel od úrazové pojišťovny v Praze za úraz utrpěný dne 4. října 1925, byla mu nižšími soudy odečtena právem, neboť o tuto částku byl by dostal od žalovaného méně, kdyby byl zůstal v jeho službách, a dovolatel sám neuvádí určitých okolností, zejména s hlediska druhého odstavce § 1154 b) obč. zák., jimiž by doličoval bezdůvodnost této srážky. S dalšími svými vývody, že se mu měly po dobu, kdy byl zaměstnán u stáje »Vltava« v Praze, připočítati k dobru diety 40 Kč denně, které měl podle smlouvy dostávat na cestách, když se mu výdělečných 1.000 Kč (u stáje »Vltava«) přičítá k tíži, odkazuje se dovolatel jednak na to, co bylo shora řečeno o jeho domnělém nároku na diety a pobyt v Karlových Varech, jednak na to, co bude ještě uvedeno. V těchto směrech jest dovolání bezdůvodným. Leč odvolací soud posoudil věc po právní stránce nesprávně, shledav podle § 1162 b) obč. zák. plně odůvodněnými srážky, jež prvý soud dovolateli učinil se mzdy, příslušející mu z důvodu bezprávného předčasného propuštění, a to dvě srážky po 1.000 Kč, jež si žalobce podle své vlastní výpovědi vydělal jednak za 37 dní po svém propuštění v Karlových Varech, jednak v době asi od 5. září do 5. října 1925 ve stáji »Vltava«. Podle § 1162 b) obč. zák. musí si sice předčasně a bezdůvodně propuštěný zaměstnanec dáti vpočísti to, co ušetřil tím, že služby nebyly vykonány, nebo co získal jiným zaměstnáním neb úmyslně zanedbal získati. Leč pokud doba, která by byla uplynula až do skončení služebního poměru, kdyby se

tak bylo stalo projitím smluvené doby nebo řádnou výpovědí, nepřesahuje tři měsíce, může zaměstnanec podle poslední věty § 1162 b) obč. zák. žádati celý plat za tuto (tříměsíční) dobu beze srážky. Z toho plyne, že, trvá-li smluvená doba déle tří měsíců, má bezdůvodně propuštěný zaměstnanec nárok, by mu mzda za prvé tři měsíce po propuštění byla vyplacena ihned a beze srážky, že si tedy za tuto dobu nemusí dáti započítati to, co v té době ušetřil tím, že služby nebyly konány, nebo získal jiným zaměstnáním. Za další dobu přesahující tři měsíce ode dne propuštění přísluší mu plat ovšem teprve v ten který den splatnosti a propuštěný zaměstnanec musí si tu dáti líbiti zmíněnou srážku. (Srv. materialie k III. dílčí novele str. 45—46, Ehrenzweig »System des österr. allgemeinen Privatrechts«, § 373, str. 458). Jest zjištěno, že žalovaný propustil žalobce dne 21. června 1925. Prvních 1000 Kč, jež nižší soudy žalobci z jeho pohledávání podle § 1162 b) obč. zák. srážejí, vydělal si žalobce, jak první soud zjistil z jeho výpovědi, za 37 dní v Karlových Varech hned po svém propuštění ze služeb žalovaného. Tento výdělek spadá tudíž nesporně do oné tříměsíční doby, za niž příslušela žalobci celá mzda, splatná beze srážky hned při propuštění. Nižší soudy tudíž pochybily, srazivše tento žalobcův výdělek z jeho pohledávky proti žalovanému. Další srážka, již nižší soudy učinily žalobci podle § 1162 b) obč. zák., týká se 1000 Kč, které žalobce podle své vlastní výpovědi vydělal za dobu asi od 5. září do 5. října 1925, jsa po tuto dobu zaměstnán ve stáji »Vltava«. Tento výdělek spadá tudíž jen částečně do doby tří měsíců po propuštění, — končící dne 21. září 1925, — a lze jej podle toho, co shora řečeno, odpočítati od žalobcova pohledávání jen potud, pokud již nespadá do oné doby. Ježto pak konec této tříměsíční doby (21. září 1925) spadá přibližně do polovice doby, v které žalobce podle své výpovědi těchto 1000 Kč vydělal (od 5. září do 5. října 1925) a ježto by důkaz o tom, kolik z oněch 1000 Kč žalobce přesně vydělal do 21. září 1925 a kolik po tomto dni, mohl by zajisté býti proveden jen s nepoměrnými obtížemi, určil dovolací soud, použiv obdoby § 273 c. ř. s., žalobcův výdělek za dobu od 5. do 21. září 1925, — který mu podle poslední věty § 1162 b) obč. zák. nelze započítati, — polovicí celého výdělku, tudíž penízem 500 Kč. Podle toho dlužno tedy žalobci přisouditi celkem o 1.500 Kč více, než mu přisoudily nižší soudy, nedbajíce zmíněného ustanovení poslední věty § 1162 b) obč. zák., pročež bylo v tomto směru dovolání vyhověti a uznati, jak se stalo. V ostatních směrech bylo pak dovolání z důvodů shora uvedených zamítnuto.

Čís. 7715.

K obnově nájmu podle § 1114 obč. zák. se jen vyžaduje, by nájemce pokračoval v užívání a pronajímatel tomu nebránil. Obnova nájmu nastává však jen tehdy, když užívá nájemního předmětu n á j e m c e, nestačí k tomu svémocné užívání jeho odvodce, pouhého podnájemníka.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1928, Rv I 1443/27.)